

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica

Mayr, Anton

MDCCXXXII

Art. V. Ulteriores probationes ejusdem conclusionis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84303](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84303)

rensis Episcopi, quæ modò servantur Barri in Apulia: & ex ossibus S. Walburgis Virginis, quæ coluntur Eystadii in Franco-nia. Sed hæc satis: qui plura cupit, adeat passim scriptores sacros, præsertim historiae Ecclesiasticæ, aut vitæ Sanctorum, ubi inveni-et plurima: arguere autem omnes nugarum, aut mendaciorum, perfrictissimæ frontis est: nec tamen, qui omnia ista negaret, S. Au-gustini invictissimum argumentum n. 234. adductum effugeret.

ARTICULUS V.

Ulteriores probationes ejusdem conclusionis.

238. **P**Rob. 7. conclusio ex prophe-tiis. Religio, quæ antequam existeret, infallibiliter prædi-cta, promissa, & collaudata est, non potest esse mala, vel falsa: talis est religio Chri-stianorum: ergo. ma. prob. prædictiones in-fallibiles rerum contingentium, à solo DEI nutu pendentium, sunt certum signum Di-vinitatis, ut omnes homines sentiunt, & hinc gentiles, etiam ob ambiguas, vel tan-tum apparenter veras, vel rerum aliquo mo-do etiam necessariò accidentium, sed abho-mine ignoratarum, prædictiones, DEOS suos æstimârunt: quin etiam *Isaias c. 41. v. 23.* alloquens DEOS gentium dicit: *An-nuntiate, quæ ventura sunt in futurum, & sciemus, quia Dii estis vos:* hinc Tertullia-nus in *Apologetico c. 20.* ait: *Idoneum, opi-nor, testimonium Divinitatis veritas divi-nationis:* ergo religio infallibiliter prædi-cta, promissa, ac collaudata, est à DEO præ-dicta, promissa, atque laudata: atqui, quod est à DEO prædictum, promissum, & lauda-tum, non potest esse malum, vel falsum: ergo.

Prob. jam minor superior, nempe quòd religio Christianorum talis sit. Primò ex prophetiis Judæorum antiqui testamenti, quæ, tum de Christo venturo, tum de ejus lege, seu testamento novo, tum de ejus passione, ità claræ sunt, ut gentiles dice-rent, eas prophetias primò esse scriptas post Christum, ejusque legem institutam, ferme sicut Virgilius vaticinatur tanquam futura, quæ ante aliquot sæcula jam erant facta. At refutantur facillimè ab ipsis Ju-dæis, qui testantur, sanctissimos esse, & an-tiquissimos eos libros, ex quibus hæ præ-dictiones sumuntur: & hæc est juxta S. Augustinum *l. 18. de civitate c. 46.* ratio, cur DEUS Judæos, et si eos gravissimis malis affligeret, noluerit omnino excindere, sed potiùs eos in omnem terram dispergere, ut scilicet ubique essent testes veritatis pro-pheticarum.

239. Ut autem ex pluribus pauca tan-tum adducamus. Prædictum est tempus adventûs Christi, quando scilicet Judæi non erant amplius habituri ex sua gente regem, vel ducem, *Gen. 49. v. 10.* Non au-feretur sceptrum de Juda, & dux de se-

more ejus, donec veniat, qui mittendus est: & ipse erit expectatio gentium. Item quòd Messias jam venerit, colligitur apertè ex *Danielis c. 9. v. 24.* nam septuaginta heb-domades (intellige annorum) quodocun-que inceperint, de facto saltem certò im-pletæ sunt, etiamsi non fuissent abbreviatæ, quod tamen factum esse Angelus expressè dicit *loc. cit.* Quòd Messias futurus sit DE-US habetur *Baruch. 3. v. 36.* *Hic est DE-US noster, & non æstimabitur alius adver-sus eum* Post hæc in terris visus est, & cum hominibus conversatus est. & *Isaia 9. v. 6.* *Parvulus enim natus est nobis, & filius datus est nobis, & factus est princi-patus super humerum ejus: & vocabitur nomen ejus admirabilis, consiliarius, DEUS, fortis, pater futuri sæculi, princeps pacis.* Ubi nota, hîc, ut sæpè etiam aliàs, à prophe-tis adhiberi perfectum tempus pro futuro; tum quia idiomati Hebraico id frequens est; tum quia hac ratione exprimitur certitudo rei futuræ, quæ tam certò fiet, quasi jam fa-cta esset.

Quòd idem Messias futurus sit de stir-pe David, dicitur *Isaia 11. v. 1.* *Egredietur virga de radice Jesse* (hic est pater Davidis) *& flos de radice ejus ascendet:* scilicet orie-tur B. Virgo, tanquam virga, & Christus tanquam flos. Ejusdem Messie nativitas prædicta est ex virgine *Isaia 7. v. 14.* *Ec-ce virgo concipiet, & pariet filium.* Locus nativitatis Bethlehem *Michæ 5. v. 2.* *Et tu Bethlehem Ephrata parvulus es in milli-bus Juda: ex te mihi egredietur, qui sit dominator in Israël, & egressus ejus ab ini-tio, à diebus æternitatis.* Pax tunc futura per universum orbem *Michæ 4. v. 3.* *Con-cident gladios suos in vomeres, & hastas su-as in ligones: non sumet gens adversus gentem gladium.* Eadem habentur fermè verba *Isaia 2. v. 4.* item *Zach. 9. v. 10.* *Dissipabitur arcus belli, & loquetur pacem gentibus.*

Christi Domini præcurfor S. Joannes Baptista prædictus est *Malach. 3. v. 1.* *Ec-ce ego mitto Angelum meum, & prepara-bit viam ante faciem meam: & statim ve-niet ad templum suum dominator, quem vos queritis.* Christi prædicatio prædicta est *Isaia 61. v. 1.* *Spiritus Domini super me; eo quòd unxerit Dominus me: ad an-nuntiandum mansuetis misit me, ut mede-rer contritis corde, & predicarem cap-tivis indulgentiam, & clausis apertionem: ut predicarem annum placabilem Domino.* Ejus miracula *Isaia 35. v. 5.* *Tunc aperi-en-tur oculi cæcorum, & aures surdorum pa-tebunt. Tunc saliet sicut cervus claudus, & aperta erit lingua mutorum.*

240. Ulteriùs prædicatur ingressus Chri-sti Domini Hierosolymam super asinum *Zach. 9. v. 9.* *Exulta satis filia Sion, ju-bila filia Jerusalem: Ecce Rex tuus veni-et tibi justus, & salvator: ipse pauper, & ascendens super asinam, & super pullum filium asinae.* Ejus proditio per discipulum *Psal. 40. v. 10.* *Etenim homo pacis meæ, in quo*

quo speravi, qui edebat panes meos, magnificavit super me supplantationem. Ejus venditio triginta argenteis Zachar. 11. v. 12. Et appenderunt mercedem meam triginta argenteos: & dixit Dominus ad me: proice illud ad statuarium, decorum pretium, quo appretiatum sum ab eis: & tuli triginta argenteos, & projecit illos in domum Domini ad statuarium. Fuga discipulorum in oliveto Zachar. 13. v. 7. Percute pastorem, & dispergentur oves.

Christi patientia in passione prædicta fuit Isaia 53. v. 7. Sicut ovis ad occisionem ducetur, & quasi agnus coram tonaente se obmutescet, & non aperiet os suum. & Jeremie 11. v. 19. Ego quasi agnus mansuetus, qui portatur ad victimam. Ejus dolores, & cruciatus, vulnera, & plagæ, & totius corporis deformatio, iterum Isaia 53. per totum quasi caput, ubi etiam cum latronibus occidendus dicitur v. 12. Cum sceleratis reputatus est. Potus fellis, & aceti Psalmo 68. v. 22. Dederunt in escam meam fel, & in siti mea potaverunt me aceto. Ejus derelictio in cruce eod. psal. v. 21. Sustinui, qui simul contristaretur, & non fuit, & qui consolaretur, & non invenit. Ejus in cruce oratio Psal. 21. v. 1. DEUS DEUS meus, respice in me: quare me dereliquisti? Irrationes, & blasphemie Judæorum ibidem v. 8. Omnes videntes me deriserunt me: locuti sunt labiis, & moverunt caput, & v. 7. Ego autem sum vermis, & non homo, opprobrium hominum, & abjectio plebis. Crucifixio, & extensio in cruce ibidem v. 18. Foderunt manus meas, & pedes meos: dirimerunt omnia ossa mea.

241. De vulneribus manuum etiam habetur prophetia Zacharia 13. v. 6. Quid sunt plagæ istæ in medio manuum tuarum? & dicit: his plagatus sum in domo eorum, qui diligebant me. Partitio vestium iterum psal. 21. v. 19. Diviserunt sibi vestimenta mea, & super vestem meam miserunt sortem. Defectus solis in morte Christi Amos 8. v. 9. Et erit in die illa, dicit Dominus DEUS: occidet sol in meridie, & tenebrescere faciam terram in die luminis. Christi sepultura Isaia 11. ubi, cum propheta plura dixisset de virtutibus Christi, & felicitate illorum temporum, subjungit v. 10. Et erit sepulchrum ejus gloriosum. Resurrectio Christi Psal. 15. v. 10. Non derelinques animam meam in inferno, nec dabis sanctum tuum videre corruptionem. Ascensio in cælum Psal. 67. v. 19. Ascendisti in altum, captivam duxisti captivitatem: accepisti dona in hominibus. Hæc ex prophetis breviter adducta potius, quam explicata: duas ramen prophetias, nempe Jacobi Patriarchæ Genes. 49. & Prophetæ Daniel. 9. fulsius tractatas invenies in tractatu de incarnatione. n. 71. & seq.

Ex his autem patet, quàm meritò Christus Dominus sæpius Judæos revocaverit ad Scripturas, ut ex illis cognoscerent, se esse Messiam: sic Joannis 5. v. 39. ait: Scrutamini Scripturas; quia vos putatis in ipsis

vitam æternam habere; & ille sunt, quæ testimonium perhibent de me. Huc etiam facit dictum illud S. Augustini tract. 35. in Joannem sub finem: Prævidens enim Dominus JESUS Christus, impios quosdam futuros, qui miraculis ejus calumniarentur, magicis artibus ea tribuendo, prophetas ante præmisit. Nunquid enim, si magus erat, & magicis artibus fecit, ut coleretur & mortuus, magus erat, antequam natus?

242. Huc spectant Sibyllæ, quas nemo existimet garrulas tantum mulieres, cum virgines fuerint omnes, & in præmium castitatis, vero DEI spiritu fuerint afflatae, ut S. Hieronymus, S. Augustinus, item Theophilus Antiochenus, Lactantius, & alii communissimè perhibent, præsertim S. Justinus M. orat. parænet. ad Gentes in fine dicens: Valeat apud vos, ad persuadendum, faciendamque fidem, antiquissima Sibylla auctoritas, cujus libri in orbe terrarum extant, quæ & Divino numine afflata, oculis vos docet, eos non esse Deos, qui dicuntur, & JESU Christi, conservatoris nostri, futurum adventum, omniâque, quæ ipse facturus est, aperte, planèque prædixit: imò Clemens Alexandrinus l. 6. formatum refert dictum S. Pauli, fideles hortantis ad Sibyllinorum librorum lectionem: Libros quoque græcos sumite: agnoscite Sibyllam, quomodo unum DEUM significet, & ea, quæ sunt futura: & Hystaspem sumite, & legite, & invenietis DEI filium, multò clariùs, & apertius esse scriptum: & quemadmodum adversus Christum multi reges instruent aciem, qui eum habebat odio, & eos, qui nomen ejus gestant: & ejus fideles, & ejus tolerantiam, & adventum.

Hinc, cum antiqui Christiani Sibyllarum libros sæpius allegarent, Sibyllæ dicti sunt: prohibueruntque Imperatores gentiles, sub pœna mortis, lectionem Sibyllarum, quæ de re queritur S. Justinus martyr in Apologia 2. pro Christianis ad Antoninum Pium post medium ævis: Operâ autem malorum genitorum mors constituta, & definita est in eos, qui Hystaspis, vel Sibylla, vel prophetarum, vatumque libros legunt, ut metu homines, qui legunt, abducant ab eo, ne rerum bonarum cognitionem accipiant. Ecclesia etiam Sibyllis auctoritatem magnam concedit, dum eas allegat in threnis illis: Dies ira, dies illa, solvet sæculum in favilla, teste David cum Sibylla.

Decem autem Sibyllæ fuerunt, ut communis perhibent, à patria sua cognominatæ: Cumæa, Cumana, Persica, Hellepontica, Lybica, Samia, Delphica, Phrygia, Tiburtina, Erythræa: quarum vaticinia plura assert S. Augustinus l. 18. de civit. DEI. & alii, Carmina autem earum hic refero ex Alphonsi Salmeronis Commentariis in Evangelia tom. 2. tract. 19. ubi explicatur, quomodo gentibus Verbum per Sibyllas illuxerit.

243. Prima Cumæa de adventu Christi in temporum tranquillitate, sic canit Cum DEUS e cælo regem demitteret olympo,
Tunc

Tum terra omniparens fruges mortalibus
agris
Reddet inexhaustas, frumenti, vini, olei-
que.

Dulcia tunc mellis diffundent pocula cella,
Et niveo lactes erumpent lacte suaves.
Oppida plena bonis, & pinguis culta vige-
bunt.

Nec gladios metuet, nec belli terra tumultus;

Verum pax terris florebit in omnibus alta.
Cumana de incarnatione sic feribit.

Tunc ad mortales veniet mortalibus ipsis
in terris similis, natus Patris omnipotentis,
Corpore vestitus.

Perfica sic habet de Joanne præcursore.
Tunc quoque vox veniet quedam in deserta
locorum,

Nuntia, mortales miseros qua clamet ad
omnes,

Ut rectos faciant calles, animosque repur-
gent

A vitiiis, & aquis lustrentur corpora mundis.
Hellepontica de Christi prædicatione ait.
Ille DEI legem complebit, non violabit,
Per similem formam referens: & cuncta do-
cebit.

Lybica de ejus miraculis.

Ille quidem morbis pressos sanabit, & omnes
Lætos, quotquot ei fident, cæcique videbunt,
Incident claudi, surdis audire licebit,
Insolitas mutis dabit efformare loquelas,
Expellet furias, oppressu morte resurgent,
Placabit fluctus, in desertisque locorum,
Large panibus è quinis, & pisce marino
Milia quinque virum satiabit, reliquique,
Bissenos cophinos implebunt Virginis alma.

Samia de ingressu in Jerusalem.

Salve casta Sion, permultaque passa puella,
Ipse tibi inscens rex en tuus intrat asello,
Erga omnes mitis, tua quò tibi, quò juga
demat

Intoleranda nimis, que fers cervice subacta.
Delphica de ejus passione.

Impingent illi colaphos, & sputa scelestis
Israël labiis, nec non & fellis amari
Apponent escam, potumque inimitis aceti.

Phrygia de portentis in morte ejus, &
sepultura.

Scindetur templi velum, mediūque diei
Nox tenebrosa tribus premet admirabilis
horis,

Et tridui somno peraget mirabile factum.
Tiburtina de Christi resurrectione,
& ascensione.

Sed postquam triduo lucem repetiverit, at-
que

Monstrabit somnum mortalibus, atque do-
cendo

Cuncta illustrabit, caelestia tecta subibit,
Nubibus invehctus.

Erythraea de judicio extremo hæc canit.
Judicii in signum tellus sudore madesct,
Et rex æternus summo descendet olympo,
Scilicet ut carnem, mundumque ut judicet
omnem.

Unde DEUM fidei, dissidentesque videbunt,
Summum cum Sanctis in sacri sine sedentem.

Hæc sanè clarissima sunt, quanquam illis
temporibus, aut nemini, aut vix ulli intel-
lecta: sed postquam completa nunc sunt, ab
omnibus facile capiuntur.

244. Quin ipse dæmon, Divina vi ad-
actus est, ad Christum confitendum; cum
enim (ut testantur Nicephorus l. 1. c. 17.
Suidas, & Cedrenus apud Spondanum in ap-
paratu ad annales n. 13.) Delphicum ora-
culum mutum redditum fuisset, tandem
silentii causam edixit Augusto illis versibus
notis:

Me puer Hebraus Divos DEUS ipse guber-
nans,

Cedere sede jubet, tristémque redire sub or-
cum;

Aris ergo dehinc tacitis abscedito nostris.
qua de causa ajunt, Augustum extruxisse alta-
re cum inscriptione Ara primogeniti DEI:
crediturque fuisse locus in Capitolio, ubi
olim stetit templum Jovis Capitolini, & mo-
dò est templum B. Virginis RR. PP. Franci-
scanorum, dictum Ara cæli.

245. Accedit, quòd non tantum præ-
dicta fuerit religio nostra, sed etiam pluri-
mis ejus sequacibus collatum divinitus fue-
rit donum prophetiæ, seu notitia futurorum
contingentium, à libertate solius DEI, vel
hominis pendentium, vel abstrusissimarum
cogitationum, & secretorum cordis, quæ
nec dæmoni patent; nam non tantum Chri-
sti Domini prophetiæ plurimæ recensentur
ab Evangelistis (quorum auctoritatem de-
fendimus jam supra n. 227.) sed & aliorum
Sanctorum ubique infinitæ leguntur in eo-
rum rebus gestis: quas, si omnes neges, po-
teris historiis etiam aliis omnibus fidem
negare. Jam verò donum prophetiæ, cum
à solo DEO conferri possit, certè signum
est religionis illi acceptæ, ut probavimus
n. 238. Sed neque verisimile est, DEUM per-
missurum fuisse, ut eximii sui cultores (qui-
bus solis ut plurimum hoc donum con-
cedit) ignorarent veram religionem, quæ
tamen summè necessaria erat ad eorum sa-
lutem, dum interim tam multa alia, longè mi-
nus necessaria, eisdem revelavit.

ARTICULUS VI.

Ultima probatio conclusionis.

246. **P**Rob. conclusio ultimò. Nulla
ex omnibus aliis sectis, seu
religionibus in orbe est, quæ
vel à longè habeat tanta signa credibilitatis,
quàm habeat religio Christianorum: ergo
ipsa præ omnibus aliis est evidenter credi-
bilis. conseq. est innegabilis; utique enim est
evidens, me prudentius credere illud, quòd
pluribus signis, & motivis credibilitatis
est affectum, quàm aliud longè paucioribus
signis vestitum. ant. autem prob. nulla est
alia religio, quæ habeat auctorem tam di-
gnum, propagatores, & asseclas tam virtu-
osos, & doctos, doctrinam tam puram, ho-
nestam, & sanctam, tamque mirabili mo-
do